

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 216/2013-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť I. P., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Zeleňákom, Advokátska kancelária, Letná 47, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 1/98 (predtým vedenom pod sp. zn. 7 Nc 16/96) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti I. P. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 216/2013-9 zo 4. apríla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky,

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť I. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 1/98 (predtým vedenom pod sp. zn. 7 Nc 16/96).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva najmä, že:

„(...) Sťažovateľ ako žalobca v právnej veci proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo Svätý Jur o náhradu škody doručil svoju žalobu zo dňa 22. 4. 1996 na Okresný súd Bratislava vidiek dňa 22. 4. 1996 osobne. (...)

Povinnosťou súdu v rámci prípravy pojednávania bolo, ak súd návrh z procesných dôvodov neodmietol alebo nerozhodol o zastavení konania, toto konanie pripraviť tak, aby bolo možné o návrhu rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní (§ 114 ods. 1 O. s. p.).

Po doručení žaloby súd podaním zo 6. 9. 1996 vyzval sťažovateľa ako navrhovateľa na doplnenie návrhu. (...)

Ďalej už vo veci konal Okresný súd Bratislava III v Bratislave, ktorý Uznesením spis. zn. 7 Nc 16/96 zo dňa 9. 1. 1997 konanie zastavil. (...)

Proti uzneseniu o zastavení konania sťažovateľ ako navrhovateľ podal odvolanie zo dňa 18. 2. 1997, ktoré bolo doručené na Okresný súd Bratislava III 19. 2. 1997. (...)

Krajský súd v Bratislave Uznesením 28 Co 67/97 zo dňa 30. 5. 1997 zrušil napadnuté uznesenie súdu 1. stupňa 7 Nc 16/96 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Od tej doby nemá sťažovateľ žiadne vedomosti, že by Okresný súd Bratislava III bol vo veci č. k. 7 Nc 16/96 konal, a to ani rozhodnutie procesného charakteru o spojení návrhu s iným konaním. (...)

Sťažovateľ preto naposledy listom zo dňa 08. 08. 2012, ktorý bol expedovaný doporučené na pošte dňa 08. 08. 2012 doručil na Okresný súd Bratislava III, k rukám predsedu súdu sťažnosť na postup súdu podľa § 63 a nasled. zákona č. 757/2004 Z. z. Predmetnou sťažnosťou žiadal predsedu Okresného súdu v Pezinku o vybavenie žiadosti s dôrazom na zistenie, či v danej veci neboli spôsobené prietahy alebo porušené zásady

dôstojnosti súdneho konania. O výsledku vybavenia sťažnosti žiadal o podanie písomnej informácie do 30 dní od doručenia sťažnosti súdu. (...)

Nakoľko sťažnosť bola expedovaná doporučenou poštou dňa 08. 08. 2012, sťažovateľ predpokladá, že táto bola doručená na Okresný súd Bratislava III, najskôr najneskôr dňa 10. 08. 2012. Tridsať dňová lehota na podanie písomného vyjadrenia uplynula najneskôr dňa 10. 9. 2012.

Sťažovateľ je nútený konštatovať, že na túto jeho sťažnosť do dnešného dňa z Okresného súdu Bratislava III, v napadnutej veci nedostal žiadnu písomnú informáciu.

Nakoľko sťažovateľ v tejto veci neeviduje z príslušného súdu žiadne podanie, rozhodnutie procesného charakteru, ani rozhodnutie vo veci samej, preto nemá vedomosti o tom, že by niektorý zo zákonných súdov bol vo veci konal. Nečinnosť súdu podľa sťažovateľa trvá nepretržite od 30. 05. 1997, kedy Krajský súd v Bratislave zrušil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III o zastavení konania až doteraz, čo predstavuje dobu viac ako 15 rokov.

Sťažovateľ zastáva názor, že nečinnosťou súdu v tomto konaní, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, upraveného v článku 48 odsek 2/ Ústavy SR a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, upravené v článku 6 odsek 1/ Dohovoru o úprave ľudských práv a základných slobôd.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ preto navrhuje, aby Ústavný súd(...) aj bez nariadenia ústneho pojednávania prijal tento nález:

1. Základné právo I. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v článku 48 odsek 2/ Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 odsek 1/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní č. 7 Nc 16/96, napadnutom žalobou zo dňa 22. 4. 1996, doručenou Okresnému súdu Bratislava III 22. 4. 1996 porušené bolo.

2. I. P. priznáva finančné zadosťučinenie 15.000 Eur(...), ktoré mu Okresný súd Bratislava III je povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. I. P. priznáva úhradu trov konania vo výške 320,44 Eur, ktorú sumu Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť na účet advokáta JUDr. Vladimíra Zeleňáka, do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. (...)"

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa vo veci písomne veľmi stručne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 3239/2014 zo 14. apríla 2014 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom zo 17. mája 2013.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol: *„netrvám na ústnom prejednávaní veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 7 Nc 16/96.“*

2.2 Právny zástupca sťažovateľa oznámil, že sťažovateľ *„netrvá na verejnom pojednávaní senátu Ústavného súdu a súhlasí s prejednaním veci bez ústneho prejednávania“*.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 29 C 1/98 (predtým vedeného pod sp. zn. 7 Nc 16/96):

Dňa 22. apríla 1996 bola bývalému Okresnému súde Bratislava-vidiek (ďalej aj „súd“) doručená žaloba sťažovateľa ako samostatne hospodáriaceho roľníka o náhradu škody proti odporcovi – Poľnohospodárske družstvo Svätý Jur (ďalej len „odporca“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 Nc 16/96.

Dňa 6. septembra 1996 súd vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania (presné označenie účastníkov konania, opis rozhodujúcich skutočností, pripojiť dôkazy, sformulovať žalobný petit) pod následkami zastavenia konania.

Dňa 16. októbra 1996 bol v spise zaznamenaný úradný záznam, v zmysle ktorého sa sťažovateľ dostavil na informatívny výsluch, na ktorom bol súdom poučený o náležitostiach „žalobného návrhu tak, aby ten bol presný, úplný a zrozumiteľný, vykonateľný“.

Dňa 9. januára 1997 súd uznesením č. k. 7 Nc 16/96-19 konanie zastavil, pretože nedostatky návrhu neboli odstránené.

Dňa 18. februára 1997 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.

Dňa 3. marca 1997 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 30. mája 1997 krajský súd uznesením č. k. 28 Co 67/97-23 napadnuté rozhodnutie súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 14. júla 1997 bol spis vrátený súdu.

Dňa 22. decembra 1997 sa podarilo uznesenie krajského súdu č. k. 28 Co 67/97-23 doručiť sťažovateľovi.

Dňa 9. marca 1998 súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k žalobnému návrhu.

Dňa 31. marca 1998 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k návrhu.

Dňa 21. októbra 1998 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. november 1998.

Dňa 11. novembra 1998 bolo súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Oznámenie nových skutočností súdu“.

Dňa 16. novembra 1998 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ „doloží súdu špecifikáciu náhradu škody“.

Dňa 30. novembra 1998 bolo súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Doplnenie návrhu“.

Dňa 4. januára 1999 súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k „Doplneniu návrhu“.

Dňa 29. januára 1999 sa odporca vyjadril k „Doplneniu návrhu“.

Dňa 1. februára 1999 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 22. marec 1999.

Dňa 22. marca 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ „presne špecifikuje sumu, ktorú požaduje od odporcu za nájom a náhradu škody“. Okresný súd uznesením sp. zn. 29 C 1/98 konanie sčasti zastavil.

Dňa 24. marca 1999 sťažovateľ svoju žalobu sčasti zobral späť.

Dňa 21. decembra 1999 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu sp. zn. 29 C 1/98.

Dňa 27. januára 2000 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie odporcovi.

Dňa 14. júna 2000 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o ostatnom odvolaní sťažovateľa.

Dňa 6. septembra 2000 okresný súd požiadal krajský súd „o vrátenie nášho spisu 29C 1/98 z dôvodu rozhodnutia o predbežnom opatrení“.

Dňa 29. septembra 2000 krajský súd uznesením č. k. 13 Co 202/2000-88 odvolanie sťažovateľa odmietol.

Dňa 5. októbra 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. februára 2001 okresný súd uznesením č. k. 29 C 1/98-95 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 12. marca 2001 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému uzneseniu.

Dňa 26. októbra 2005 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa z 12. marca 2001.

Dňa 29. novembra 2005 krajský súd uznesením č. k. 2 Co 337/05-105 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 24. januára 2006 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 15. mája 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na návrhu na začatie konania.

Dňa 14. novembra 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 7. február 2007.

Dňa 7. februára 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „s tým, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľ na pojednávanie nechodí, na výzvy súdu či trvá na podanom návrhu nereaguje, bude opätovne vyzvaný(...) na presnú špecifikáciu petitu a nároku ktorého sa domáha“.

Dňa 22. mája 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na návrhu na začatie konania.

Dňa 18. júna 2007 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Žiadosť o zastavenie konania“.

Dňa 21. augusta 2007 okresný súd uznesením č. k. 29 C 1/98-120 konanie zastavil.

Dňa 28. januára 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Nekonanie vo veci 29 C 1/98*“.

Dňa 7. marca 2011 okresný súd listom oznámil sťažovateľovi, že „*konanie bolo uznesením 29C 1/1998 zo dňa 21. 08. 2007 zastavené(...) Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 09. 2007.*“.

Dňa 24. marca 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Nekonanie vo veci spôsobenej škody*“.

Dňa 20. mája 2011 okresný súd sťažovateľovi okrem iného písomne oznámil: „*Pokiaľ by ste sa rozhodli, že svoje späťvzatie návrhu zo dňa 13. 06. 2007 beriete späť, oznámte súdu v lehote 7 dní od doručenia oznámenia, či toto možno považovať za odvolanie voči uzneseniu zo dňa 21. 08. 2007 č. k. 29C 1/1998-120.*“

Dňa 21. júna 2011 sťažovateľ v nadväznosti na uvedené oznámil okresnému súdu, že „*moje podanie možno považovať za odvolanie*“.

Dňa 27. júna 2011 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 29 C 1/98-120.

Dňa 29. septembra 2011 krajský súd uznesením č. k. 9 Co 275/11-137 odvolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané.

Dňa 7. októbra 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 1. februára 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Žiadosť o pojednávanie*“.

Dňa 17. februára 2012 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie okresného súdu, z ktorého vyplýva, že: „*V danej právnej veci Vám tunajší súd oznamuje, že konanie 29C 1/1998 o náhradu škody je právoplatné dňa 21. 10. 2011 a preto Vaše podanie zo dňa 26. 01. 2012 súd považuje za bezpredmetné.*“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom malo byť posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody vedenom pod sp. zn. 29 C 1/98 (predtým vedenom pod sp. zn. 7 Nc 16/96) dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 29 C 1/98 (predtým sp. zn. 7 Nc 16/96), ktorý bol ústavnému súdu doručený až 10. apríla 2014, a z oznámenia okresného súdu, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 17. februára 2012, vyplýva, že posudzované súdne konanie, v ktorom malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci

v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo právoplatne skončené 21. októbra 2011. Z uvedeného dôvodu ústavný súd námietky sťažovateľa na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol (mutatis mutandis I. ÚS 126/02), pretože sťažovateľ svoju sťažnosť nepodal v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu dozvedel najneskôr 21. októbra 2011, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o zastavení napadnutého konania. Zo súvisiaceho spisu vyšlo najavo, že predmetnú sťažnosť ústavnému súdu sťažovateľ podal až 4. októbra 2012, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2014